QORTI CIVILI PRIM`AWLA

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH ZAMMIT MCKEON

Illum it-Tnejn 14 ta` Jannar 2019

Kawza Nru. 5
Rik. Gur. Nru. 365/16 JZM

HSBC Bank Malta plc (3177)

kontra

Standard Chartered Bank, bank esteru registrat fir-Renju Unit (ZC000018)

Il-Qorti :

I. Preliminari

Din hija **decizjoni** dwar rikors li pprezenta l-bank konvenut fil-15 ta` Novembru 2018 fejn, ghar-ragunijiet hemm indikati, talab lil din il-Qorti sabiex tiddikjara illi :

i. Minkejja r-referta esebita fl-atti ma jirrizultax illi r-rikors guramentat u l-avviz ta` smiegh ta` din il-kawza gew notifikati lis-socjeta` esponenti.

ii. …. ghalhekk is-socjeta` esponenti m`hiex kontumaci f`din il-kawza.

iii. Tipprefigi terminu ta` ghoxrin jum ghar-risposta guramentat tas-socjeta` esponenti.

Fir-risposta li l-bank attur ippresenta fil-21 ta` Novembru 2018 inghataw ir-ragunijiet ghala t-talbiet tal-bank konvenut kienu qeghdin jigu opposti.

Ir-rikors thalla ghal decizjoni ghal-lum.

Rat l-atti.

II. Il-provvediment tal-lum

Dan tal-lum mhuwiex digriet interlokutorju izda sentenza (ara s-sentenza li tat il-Qorti tal-Appell fit-30 ta` April 2015 fil-kawza "**Samchrome FZE vs Danko Koncar et**")

III. Dritt

Skont l-**Art 158(1) tal-Kap 12**, *il-konvenut ghandu jipprezenta r-risposta guramentata tieghu fi zmien ghoxrin jum mid-data tan-notifika, kemm-il darba ma jkunx se jammetti t-talba.*

Skond l-**Art 158(10) tal-Kap 12**, *jekk il-konvenut jonqos li jippreżenta r-risposta ġuramentata msemmija f'dan l-artikolu, il-qorti tiddeċiedi l-kawża bhallikieku l-konvenut baqa' kontumaċi kemm-il darba ma jippruvax ghas-sodisfazzjon tal-qorti raġuni tajba li ghaliha naqas li jippreżenta r-risposta ġuramentata fiż-żmien li jmiss. Il-qorti ghandha, madankollu, qabel ma taghti s-sentenza, taghti lill- konvenut żmien qasir li ma jistax jiġġedded biex fih jaghmel sottomissjonijiet bil-miktub biex*

jiddefendi ruhu kontra t-talba tal-attur. Dawk is-sottomissjonijiet ghandhom jiġu notifikati lill-attur li jkollu żmien qasir biex jirrispondi.

IV. <u>Gurisprudenza</u>

Il-gurisprudenza taghna hija konkordi dwar il-principji li jirregolaw il-gustifikazzjoni tal-kontumacja. Dwar dawn il-principji hemm ampja riferenza fis-sentenza li tat din il-Qorti (**<u>PA/LSO</u>**) fis-17 ta` Marzu 2015 fil-kawza "**<u>Simone Eve Collett Sammut et vs Adam Sammut et</u>"** fejn inghad hekk :-

"Id-decizjoni gwida f'materja ta' kontumacja hija dik fl-ismijiet "Vittoria Cassar vs Carmelo Vassallo" deciza mill-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) fid-29 ta' Mejju 1937 (Vol XXIX.i.1581) mill-Imhallef William Harding fejn gew elenkati l-principji li gejjin rigwardanti l-kontumacja :-

(1) Il-kontumacja ma tistax tigi ritenuta gustifikata jekk kienet volontarja ;

(2) Lanqas tista' tigi gustifikata jekk kienet almenu kolpuza ;

(3) Biex ikun hemm lok ghall-gustifikazzjoni hemm bzonn li tigi pruvata kawza gusta ;

(4) Din il-kawza gusta ghandha tkun tikkonsisti f'impediment legittimu

(5) L-impediment, biex ikun legittimu, ghandu jkun indipendenti mill- volonta` tal-kontumaci ;

(6) L-izball mhux impediment legittimu jekk ma jkunx zball invincibbli, ghaliex jekk ikun vincibbli, allura jigi ekwiparat ghall-kolpa ;

(7) Dan l-impediment legittimu jista' jkun, kif intqal, "una necessita' impellente di chiamata ad altri doveri imprescindibili" ;

(8) L-impossiblita' li wiehed jidher ghas-subizzjoni jew almenu d-diffikulta` gravi, biex tista' tikkostitwixxi impediment legittimu ghandha tkun fizika, u eccezzjonalment biss tista' tkun morali.

Kif intqal fis-sentenza ***<u>Carmelo Bugeja v Mary xebba Farrugia</u>*** *(A.C. 16 ta' Frar 1996) :-*

"F'materja ta' purgazzjoni tal-kontumacja gie dejjem ritenut li m'ghandux ikun hemm negligenza jew htija tal-parti, ghaliex allura

minflok il-prova tal-kawza gusta jkun hemm il-'culpa' u f'dak il-kaz il-persuna ma tkun tista' tilmenta minn xejn ghalhiex 'qui culpa sua damnum sentit non videtur damnum sentire'."

*Fil-kawza fl-ismijiet "**<u>Noel Calleja et vs Middlesea Valletta Life Assurance Co. Ltd</u>**", deciza fit- 28 ta' Jannar 2005, il-Qorti ta' l-Appell irriteniet izda li :-*

"L-istitut tal-kontumacja minn dejjem kien suggett ta' kontroversja. Dan hu hekk minhabba l-fatt li l-effetti tieghu – ta' natura punittiva – huma odjuzi. L-istitut tal-kontumacja huwa msejjes fuq il-presuppost li l-imharrek, bin-nuqqas tieghu li jwiegeb ghax-xilja u t-talba tal-parti attrici, ikun wera dispett lejn is-sejha tal-Qorti biex jidher quddiemha, liema dispett il-ligi thares lejh bhala ghemil li jisthoqqlu piena – dik li ma jkunx jista' jindahal fit-tressiq ta' provi billi dan jammonta ghal forma ta' dizordni socjali. Dik il-prezenza ta' l-imharrek – fatt fih innifsu pozittiv – hija invece mehtiega bhala parti mill-indagni li tkun trid issir mill-Qorti biex tistabilixxi jekk kienx hemm tassew "kawza gusta" jew le. Dan hu hekk ghar-raguni li l-gustifikazzjoni ta' kontumacja ghandha tibqa' titqies bhala eccezzjoni ghar-regola li l-imharrek hu tenut li jwiegeb bil-miktub b'nota fiz-zmien stipulat fil-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedurali Civili, u bhala tali l-eccezzjoni m'ghandha qatt tipprevali u tissupera dik li hija r-regola." (Ara wkoll "Vella pro et nomine v. Vella", Appell Kummercjali, 21 ta' Mejju 1993, Koll. Vol. LXXVII – II –170); "Paul Grixti vs Direttur tax-Xoghlijiet Pubblici," deciza mill-Qorti ta' l-Appell Civili fit-12 ta' Dicembru 1975, "Margaret Bugeja et vs Alfred Ellul "deciza mill-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) fit-13 ta' Jannar, 1999.)

V. <u>Risultanzi</u>

Rat ir-ragunijiet li gab il-bank konvenut sabiex jiggustifika l-kontumacja.

Wara li qieset b`reqqa dawn ir-ragunijiet, tghid li m`ghandux ikun illi organizzazzjoni kbira, bhal ma huwa l-bank konvenut, kif jixhdu l-motivazzjonijiet indikati fir-rikors promotur, tkun <u>manifestament karenti</u> fil-mod u manjiera kif tittratta n-notifika ta` atti <u>gudizzjarji</u> tenut kont tal-fatt illi l-bank konvenut ghandu interessi f`diversi gurisdizzjonijiet.

Propju ghaliex il-bank konvenut ghandu *standing* tajba kull fejn jestendi l-operazzjonijiet tieghu - <u>indipendentement</u> mill-kwistjoni li ghandu mal-bank attur fil-kawza tal-lum – tghid li r-

ragunijiet li tressqu mill-bank konvenut huma nsodisfacjenti wara li qieset l-istat tad-dritt taghna u tal-gurisprudenza tal-qrati taghna.

Jekk qorti ma tkunx stretta fl-osservanza ta` dak li jghid id-dritt, allura l-konsegwenza tkun li : "jghaddi kollox".

Ghal din il-Qorti, mhux hekk ghandu jsir fi Stat fejn *the rule of law* tfisser hafna.

Fil-fehma ta` din il-Qorti, ir-ragunijiet li ngabu mill-bank konvenut fir-rikors, hekk kif imfissra minn Jean Madeleine Goddard, ma jikkwalifikawx bhala gustifikattivi.

Decizjoni

Ghar-ragunijiet kollha premessi, il-Qorti qeghda tichad it-talbiet tal-bank konvenut, kif dedotti fir-rikors tal-15 ta` Novembru 2018. Ghalhekk qeghda tikkonferma li l-bank konvenut huwa kontumaci ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi. L-ispejjez ta` din id-decizjoni huma a kariku tal-bank konvenut.

Onor. Joseph Zammit McKeon
Imhallef

Amanda Cassar
Deputat Registratur